

byl živnostenským úřadem k provozu obchodní živnosti připuštěn po průkazu vzájemnosti ve smyslu § 8 (1) živnost. řádu, či výjimečně zemským politickým úřadem bez průkazu vzájemnosti (§ 8 čís. 2 živn. řádu), neboť podmínky zápisu do obchodního rejstříku posuzuje rejstříkový soud zcela samostatně (čl. II. obch. zák.). U kupce cizozemce jest však další podmínkou zápisu do obchodního rejstříku také průkaz vzájemnosti ve smyslu § 33 obč. zák. a čl. 1 obch. zák. Žádá-li tedy rejstříkový soud tento průkaz, jest se tomu podrobiti bezpodmínečně pod následky čl. 26 obch. zák. a § 12 uvoz. zák. k obch. zák. Nebyla-li by vzájemnost prokázána, nedojde ovšem k zápisu do obchodního rejstříku.

Čís. 8438.

Podle §§ 918—920 obč. zák. nelze proti vůli druhé strany ustoupiti od smlouvy již splněné.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1928, Rv I 35/28.)

Firma L. koupila od B-a patřící mu nájem lesa po předchozích výjednáváních a po prohlídce hranic lesa ze kupní cenu 14.000 Kč k dalšímu živnostenskému zcizení, při čemž kupitel poskytl závdavek 500 Kč. Porážení a srovnání dříví měl obstarati B., začez měl dostati jako odměnu pařezy a klestí poražených stromů. Kupující zaplatila v květnu 1926 prodávajícímu další částku 3.500 Kč. B. do konce května 1926 skutečně prodané dříví porazil. Ohledně oklestění a ohledně pařezů došlo mezi stranami k nesrovnalostem, jež vedly k tomu, že firma L. pro domnělé poškození B-em dopisem ze dne 29. května 1926 odstoupila od smlouvy. Ve sporu, o nějž tu jde, domáhal se B. na firmě L. zaplacení zbytku kupní ceny, firma L. pak žalobou navzájem na B-ovi vrácení splátek na kupní cenu a náhrady škody. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě B-a a zamítl žalobu navzájem firmy L. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka opřela svou obranu ve hlavním sporu (o zaplacení zbytku kupní ceny) a svou vzájemnou žalobu (o vrácení splátek na kupní cenu a o náhradu škody) o tvrzení, že žalobce uřezal prodané kmeny i při pařezech i při vrscích ve větší míře, než byl podle smlouvy oprávněn, že kmeny nemůže již nastavit, že koupené dříví jest v tomto stavu pro žalovanou nepotřebné a že z tohoto důvodu ustoupila od smlouvy dopisem ze dne 29. května 1926. Podle toho opřela se žalovaná o předpis § 920 druhá věta obč. zák., který upravuje případ, kde bylo splnění smlouvy částečně zmařeno zaviněním zavázaného a kde druhá strana nemá podle povahy a podle účelu obchodu zájmu na částečném

plnění. Avšak předpisy §§ 918 až 920 obč. zák. o oprávnění ustoupiti od smlouvy mají na mysli jen případ, kde smlouva nebyla ještě splněna. Od splněné smlouvy nelze již proti vůli druhé strany ustoupiti. Přijal-li věřitel plnění, ač snad mělo vady, mohl by nanejvýše uplatniti nároky ze správy podle § 932 obč. zák. a žádati buď zrušení smlouvy nebo přiměřené zmenšení úplaty. Nižší soudy zjistily, že zástupci kupitelky kmeny již poražené, okleštěné, nahoře i dole odřezané a narovnané změřili, že do nich čísla narazili a že je do seznamu zapsali. Správně z těchto skutečností odvolací soud vyvodil, že tímto způsobem bylo dříví znamením podle § 427 obč. zák. předáno a převzato. Dále zjistily nižší soudy, že povozník z příkazu kupitelky dříví odvážel až mu prodatel (žalobce) další odvážení zakázal, protože nebylo dříví zapláceno, a že teprve po té kupitelka v dopise ze dne 29. května 1926 od smlouvy ustoupila. Z toho jest zjevné, že ustoupila od smlouvy, až když jí dříví již bylo odevzdáno a když na ni již vlastnické právo přešlo, což ostatně dovolatelka sama zastává, tvrdíc, že nabyla vlastnického práva již koupí úhrnkovou po předchozím prohlédnutí lesa a po obejití hranic. Nemohla tudíž od kupní smlouvy druhou stranou splněné proti vůli druhé strany již ustoupiti. Dovolatelka posléze uvádí, že s kupní smlouvou byla spojena ještě další smlouva, podle které měl žalobce prodané dříví porazit, odřezati a oklestiti a za tuto práci si ponechati klestí, vršky a pařezy, že šlo o smlouvu o dílo, že však uřezal kmeny ve větší míře, než byl oprávněn a že proto byla kupitelka podle § 1167 obč. zák. oprávněna od smlouvy ustoupiti. V tomto směru dovolatelka tvrdí ustoupení od smlouvy z důvodu správy pro vady díla podle § 1167 obč. zák., ale přehlíží jednak, že i podle jejího vlastního vyličení mohla ustoupiti jen od smlouvy o dílo, nikoli však od samostatné a již splněné smlouvy kupní, jednak že podle skutkových zjištění nižších soudů zástupci dovolatelky převzali dříví na místě samém v lese, vytknuvše vady jen u několika kmenů, takže nutno pokládati ostatní dříví za schválené tak, jak bylo (§ 1167 poslední věta a § 928 obč. zák.), to tím spíše, ana podle těchto zjištění dala dovolatelka povozníkovi příkaz, by dříví odvezl.

Čís. 8439.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).
Zapovězenou úplatou podle § 20 (2) zák. může býti také vzdání se nároku.

Předpis § 20 (2) zák. dopadá i na případ, ve kterém pronajímatel dal si slíbiti od dřívějšího nájemníka vzdání se nároku na nájemné předem zaplacené za to, že pronajímatel svolí ke změně v osobě nájemníka.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1928, Rv I 141/28.)

Žalobce měl v domě žalované najatý krám, jež prodal Adolfu K-ovi. Žalovaná svolila ku změně v osobě nájemníka pod podmínkou, že se žalobce vzdá nároku na vrácení předem zaplaceného nájemného. Ža-